

Ο ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΜΑΡΤΥΡΙΑ

ΤΟΥ

ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟΣ

ΑΓΙΟΥ ΦΑΝΟΥΡΙΟΥ

ΑΓΙΑΣΜΑ ΑΓΙΑΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΤΑΤΑΥΛΑ

1915

471

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΘΑΥΜΑΤΑ
ΑΓΙΟΥ ΦΑΝΟΥΡΙΟΥ

Α'. Ἡ ἀνεύρεσις τῆς εἰκόνης.

Εἰς τὸ ἄκρον τοῦ Λιγαίου ὑπάρχει ἡ ὠραία καὶ μεγάλη νῆσος Ρόδος, κατάφυτος ἀπὸ ροδοδάφνας, αἱ ὁποῖαι καταστολίζουν τὴν νῆσον καὶ διαχύνουσι παντοῦ τὴν μεθυστικὴν εὐωδίαν των.

Εἰς τὴν ὠραίαν αὐτὴν νῆσον ἔζησε καὶ ἰθαυματουργήσῃ θείᾳ χάριτι ὁ Ἅγιος καὶ θαυμαστός Φανούριος.

Ἄλλὰ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους καθ' οὓς ἐγίνοντο διαρκεῖς πόλεμοι ἐλησημονήθη καὶ ὁ Ἅγιος μέχρις οὗ ἠδύοχησε νὰ φανερωθῇ εἰς τοὺς συμπατριώτας του, οἱ ὁποῖοι ἠγνόουν τὴν ἕπαρξίν του καὶ ἤρρισε νὰ συστήνῃ εἰς αὐτοὺς πολλὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα παρημέλουν.

Οἱ δὲ Ρόδιοι, ἀγνοοῦντες, ὅτι εἰς τὸ νησί των ἦτο θαμμένος ὁ ἅγιος ἐξελήσσαντο καὶ ἠπόρουν ποῖος νὰ ἦτο ὁ ἐμφανιζόμενος ἅγιος.

Ἡ δὲ ἀπορία των ἦτο μεγαλειτέρα διότι ὁ ἅγιος δὲν ἐνεφανίζετο μὲ τὸ σχῆμα καὶ τὴν μορφήν τῶν λοιπῶν τρισεβάστων ἁγίων, μὲ γενειάδα λευκὴν καὶ ιερατικὰ ἐνδύματα, ἀλλὰ νεαρῶτατος τὴν ἡλικίαν καὶ μὲ στολὴν ποικιλόχρωμον.

Οἱ εὐσεβεῖς κάτοικοι δὲν ἤξευρον τί νὰ φαντασθοῦν καὶ εὐρίσκοντο εἰς ἀπορίαν μεγάλην.

ΠΟΛΙΣ

ΤΥΠΟΙΣ Ν. Γ. ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ

Γαλατῆ, Περαστικὴ παζάφ, ὁδὸς Τσεσμέ, ἀρ. 4.

Τὴν Ρόδον κατεῖχον τότε οἱ Φράγκοι ἱππῶται, ἀλλὰ κατόπιν αὐτὴ περιήλθεν ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν τῶν Ἀσια-
νῶν, οἱ ὅποιοι ἐξεδίωξαν τοὺς Φράγκους καὶ θεῖα συ-
νάρσει περιεποιήθησαν τοὺς Χριστιανούς ὀρθοδόξους.

Τότε ὁ Κύριος ἀπεράσισε νὰ φανερώσῃ εἰς τὴν νῆ-
σον τὸν ἅγιον καὶ κατὰ προσταγὴν τοῦ μίαν τῶν νυ-
κτῶν ὁ ἅγιος ἐνεφανίσθη εἰς τὸν ὕπνον τῆς εὐσεβοῦς
Ἑλένης, συζύγου ἐνὸς τῶν ἀρχόντων τῆς χώρας.

Ὁ ἅγιος μὲ σημεῖα ἐφανερώσεν καθ' ὕπνον εἰς τὴν
εὐσεβῆ γυναῖκα, ὅτι ἦτο θαμμένος εἰς παλαιὰ τινα χα-
λάσματα ἔξω τοῦ φρουρίου καὶ ἐντὸς ναοῦ ἀγνώστου
καὶ ἀφανοῦς. Διέταξε δὲ αὐτὴν νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν
ἀνεύρεσιν τῆς εἰκόνης καὶ τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ ναοῦ.

Ἡ εὐσεβὴς γυνὴ ἀφυπνίσθη ἐντρομος καὶ ἀγωνιῶ-
σα καὶ ἀνέφερε τὴν θεῖαν ἐμφάνισιν εἰς τὸν σύζυγόν
της, ἤρχισαν δὲ καὶ οἱ δύο σκεπτόμενοι πῶς θὰ ἦτο
δυνατὸν νὰ ἀναστήσουν τάχιστα τὴν ἁγίαν εἰκόνα.

Ἐγερθέντες τὴν ἐπιπέριον μετέβησαν εἰς ὃ μέρος
ὁπέδειξε καθ' ὕπνον ὁ ἅγιος, καὶ εἶδον πολλὰ ἑρείπια
πράγματι, ἀλλ' ἴγνη ἐκκλησίας οὐδαμοῦ ἐφαίνοντο.
Ἄλλ' ἐν ᾧ περιεπάτουσαν ἡ εὐσεβὴς γυνὴ ἠσθάνθη πῶς
κάτι ἀόριστον καὶ θεῖον τῆς ἐκλόνησε τὰ γόνατα καὶ
ἐγονάπισεν ἄκουσα ὡς ἴαν ἐπιέσθη ἀπὸ ἀόρατα ἀλλὰ
παντοδύναμα χέρια. Προσηυχήθη τότε ἐκ βάθους καρ-
δίας πρὸς τὸν Κύριον καὶ τότε διέκριεν εἰς τὸ βάθος
τοῦ χώματος ἑρείπια ἐκκλησίας, τὰ ὅποια ἦσαν ἐντέ-
λως ἀδιόρατα ἐν μέσῳ τῶν ἄλλων ἑρειπίων. Τότε ἡ
εὐσεβὴς γυνὴ ἔπεσεν εἰς τὸ χῶμα καὶ προσηυχήθη βα-
θέως πρὸς τὸν Κύριον, διότι τὴν ἠξίωσε τοιοῦτου
θυμήματος.

Ἦρχισαν λοιπὸν οἱ Χριστιανοὶ ἀνασκάπτοντες μὲ
ζῆλον καὶ πίστιν καὶ μετ' ὀλίγον ἀπεκάλυψαν μικρὰν
ἀλλὰ ὠραίαν ἐκκλησίαν χαλασμένην ὅμως εἰς πολλὰ
μέρη, ὅπως χαλασμένοι ἦσαν καὶ πολλαὶ τῶν ἁγίων
εἰκόνων, ἀλλὰ ἐν μέσῳ τούτων σῶα καὶ ἀκέραια ἐ-
πρόβαλεν ἡ εἰκὼν τοῦ ἁγίου Φανουρίου.

Τότε οἱ Χριστιανοὶ ἔπεσαν καὶ προσεκύνησαν Αὐτὴν
καὶ ἠγάρισθησαν τὸν Θεὸν διὰ τὸ θαῦμα. Ἦν δὲ ἡ-
μέρα Δευτέρα καθ' ἣν εὐρέθη ἡ εἰκὼν καὶ διὰ τοῦτο
ἡμέρα προσκυνήσεως καὶ τιμῆς ταύτης ὠρίσθη ἡ Δευ-
τέρα.

Ἡ εὐρεθεῖσα εἰκὼν ἦτο σῶα καὶ ἀκέραια ὡσὰν νὰ
εἶχε γίνῃ τὴν ἰδίαν ἡμέραν καὶ τὰ χρώματά της ὅλα
ἦσαν ζωηρότατα.

Ἄρωμα λεπτὸν καὶ θεῖον ἐξεχύνετο ἀπὸ τῆς ἁγίας
εἰκόνης καὶ ἀνήρχετο πρὸς τοὺς οὐρανοὺς.

Πλήρεις κατανύξεως οἱ Χριστιανοὶ ἐποθετήσαν
Αὐτὴν ἐπὶ τῆς ἁγίας τραπέζης, ἡ ὅποια εἶχε παραμεί-
νῃ ὀρθία, ἡ δὲ ἁγία εἰκὼν ἐφαίνεται μειδιῶσα καὶ εὐ-
λογοῦσα ὧλους διὰ τῆς ἀνημμένης λαμπάδος. Τὴν ἐπι-
πέριον ὁ πανιερώτατος ἀρχιερεὺς τοῦ τόπου Νεῖλος
ἤλθε νὰ προσκυνήσῃ τὴν εἰκόνα, καὶ ἀνέγνωσεν ἐπ'
αὐτῆς τὰ γράμματα «ΑΓΙΟΣ ΦΑΝΟΥΡΙΟΣ». Ὁ δὲ
ἅγιος παρίστατο εἰς τὴν εἰκόνα, ἐν ᾧ σχήματι παρου-
σιαζετο καὶ εἰς τοὺς εὐσεβεῖς, οἵτινες οὕτω ἐφριζαν διὰ
τὸ θαῦμά του.

Ἦτο νεαρῶτατος καὶ ἐκράτει εἰς τὴν ἀριστερὰν
σταυρὸν καὶ εἰς τὴν δεξιὰν λαμπάδα. Ἐπὶ πλέον γύρω
τῆς εἰκόνης παριστῶντο τὰ δώδεκα μαρτύρια τοῦ ἁ-

γίου αἵτινα καὶ ἐξήγησεν ὁ πανιερώτατος ἀρχιερεὺς τοῦ τόπου Νεῦλος.

Β'. Πῶς ὁ ἅγιος ἐγινε Χριστιανός.

Τὴν παλαιὰν ἐποχὴν ὑπῆρχεν εἰς τὴν Ρόδον ρωμαῖος ἐξουσιαστὴς καὶ ρωμαῖοι στρατιῶται οἱ ὁποῖοι ἐδέσποζον ὅλης τῆς νήσου, οἱ δὲ ὀλίγοι ὀπαδοὶ τῆς πίστεως τοῦ Κυρίου ἐν τῇ νήσῳ ἔτρεμαν νὰ φανερωθῶσι καὶ ἐλάτρευον τὸν Κύριον ἐν κρυπτῷ καὶ παραβύστῳ, διότι ἂν συνελαμβάνοντο λατρίονιες τὴν ἀληθῆ ἰσχυροκίαν ἐκυρανοῦντο, ἐβασανίζοντο καὶ ἐφρονεύοντο ἀσπλάγχχως, οἱ δυστυχεῖς εὐσεβεῖς ὄφρ' ἵπταν ὅπας ἐν τῇ γῆ, κατέφευγον εἰς ἄντρα μακρὰν τῶν οἰκῶν τῶν καὶ στολίζοντες αὐτὰ ὡς ἐκκλησίας εἰσήρχοντο καὶ ἐλάτρευον κρύφα τὸν Θεόν. Πολλάκις ὁμιος καὶ αὐτοὶ οἱ Ρωμαῖοι, οἱ ὁποῖοι κατεδίωκον ἀμειλίκτως τοὺς χριστιανούς ἠσπάζοντο καὶ αὐτοὶ τὸν Χριστιανισμόν καὶ πολλάκις, θείᾳ χάριτι ἐβασανίζοντο καὶ χάριν τοῦ Κυρίου.

Καὶ ὁ ἅγιος Φανούριος ἐγένετο Χριστιανός κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον. Ἐν ᾧ ἦτο ἀξιωματικὸς εἰδωλολάτρης τῶν ρωμαϊκῶν λεγεόνων παρετήρησεν ἔξω τῆς πόλεως νὰ προσέρχονται ἄνδρες καὶ γυναῖκες εἰς ἓν βραχῶδες ὑψωμα καὶ νὰ ἐξαφινίζονται ὀπισθεν αὐτοῦ χωρὶς νὰ ἀναφαίνωνται πλέον.

Τὸ πρῶτον ἐκίνησε τὴν περιέργειάν του καὶ κρυφθεὶς ἐπὶ τινα ὄραν παρηκολούθει τοὺς εἰσερχομένους ὀπισθεν τοῦ βράχου, οἱ ὁποῖοι δὲν ἀνεφαίνοντο πλέον.

Μετὰ σκέψιν ἀρετὴν ἐπορεύθη πρὸς τὸν βράχον διὰ τὸ ἐκχινίσαι τὰ συμβαίνοντα.

Γενναῖος ὢν καὶ ὀπλισμένος δὲν ἐφοβήθη μὴ πίση εἰς ληστὰς ἢ κακοποιούς, ἢ θεία θέλησις ἄλλως τε τὸν ὄθει πρὸς τὰ ἐκεῖ.

Φθάσας ἐκεῖ ὁ Φανούριος εἶδεν, ὅτι κανεὶς πλέον ἄνθρωπος δὲν ἐφαίνετο, ὡς νὰ κατεπόθησαν ὅλοι ἀπὸ τὴν γῆν. Ἠπόρησε δὲ μεγάλως νομίσας, ὅτι κακοποιὰ πνεύματα τὸν ἠπάτησαν. Ἄλλ' ἐν ᾧ ἠτοιμαζέτο νὰ προσευχηθῆ εἰς τοὺς θεοὺς τῶν εἰδώλων του, βλέπει ἐνώπιόν του νεαρὰν κόρην ἐνδεδυμένην λευκὸν ποδήρη χιτῶνα.

Ἀπέμεινε μὲ τὴν χεῖρα εἰς τὴν λαβὴν τῆς σπάθης ἀποθημαζῶν τὴν ὠραίαν κόρην καὶ ἀπορῶν πόθεν ἐνεφανίσθη καὶ ἐστάθη τόσον θαυρὰ ἐνώπιόν του.

— Ποῖα εἶσαι; πῶς εὐρέσθης ἐδῶ; ἠρώτησεν ἡσύχως, ἀλλὰ τεταραγμένος ὁ Φανούριος. Ἐκίνησε δὲ ἀπήντησεν, ἀλλὰ μειδιῶσα γλυκύτατα καὶ ἀνεξίχουσα αὐτὸν ἔφερε τὸν δάκτυλον εἰς τὰ χεῖλη εἰς σημεῖον σιγῆς.

Ὁ Φανούριος δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀρθρώσῃ λέξιν, ἀλλὰ πρὶν ἢ συνέλθῃ ἐκ τῆς ἐκπλήξεώς του ἡ λευκὴ κόρη ἐξηφανίσθη ἀθορύβως, ἀταλὴ δὲ καὶ ἁρμονικῆ μελωδία κατωκίλει τὰ ὦτα του, καὶ ἐφαίνετο κροσερῶμένη ἀπὸ τὰ ἔγκατα τῆς γῆς.

Ὁ Φανούριος ἐν ἐκστάσει ἠδυνάτεϊ νὰ μετακινήθῃ. Αἴτης ἀστραπὴ φωτὸς κατέλαμψε τὴν δαίμονίν του καὶ πρὸς στιγμὴν ἔκαμε τὰ ὄρμησιν ἐσθήσης πρὸς τὸ μέρος ἐξ οὗ ἠκούετο ἡ μελωδία. Ἄλλ' ἢ ἐκ τῆς λευκῆς κόρης ἐντύπωσις εἶχεν ἀπομείνῃ τόσον ζωρὰ εἰς τὴν

ψυχὴν του, ἡ μορφή της καὶ ἡ εὐλαβὴς στάσις της ἦτο τόσο ζωντανή, ὥστε παρέμεινε καθηλωμένος εἰς τὴν θέσιν του καὶ χωρὶς νὰ ἐννοήσῃ ἐνυκτώθῃ καὶ ἐπαυελῶν οἴκαδε ἐρρίφθῃ κατάσκοπος ἐπὶ τῆς κλίνης του.

Καθ' ὅλην τὴν νύκτα διατέλεσεν ἄγρυπνος ἐγνώριζε πλέον τὰ πάντα· οἱ ὀπισθεν τῶν βράχων ἐξαφανισθέντες ἄνθρωποι δὲν ἦσαν ἢ χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι ἐν τῇ κατακόμβῃ των ὕμνον καὶ προσηύχοντο εἰς τὸν Κύριον, ἢ δὲ γλυκεῖα ἐκείνη μελωδία οὐδὲν ἄλλο ἦτον ἢ ψαλμοῦς.

Οἱ Ρωμαῖοι τότε κατεδίωκον ἀπηνῶς τοὺς ἀπαδούς αὐτοῦ· τῆς νέας θρησκείας, ὁ δὲ Φανούριος ὡς Ρωμαῖος στρατιώτης πιστὸς εἰς τὸν ὄρκον του εἶχε καθήκον νὰ καταγγεῖλῃ αὐτοὺς εἰς τὸν τοπάρχην, ἵνα ἐξολοθρευθῶσιν. Ἄλλ' ὅταν ἔκαμνε τὰς κακὰς αὐτὰς σκέψεις ἐνεφανίζετο ἐμπροσθέν του τὸ ὄραμα τῆς λευκῆς κόρης, καὶ τοῦ ἐνέβαλε σκέψεις ἀγαθοτέρας.

Διατί νὰ καταστρέψῃ τοὺς χριστιανούς; μήπως καὶ αὐτοὶ δὲν ἦσαν Ρωμαῖοι πιστοὶ εἰς τὸν αὐτοκράτορα καὶ τὴν Ρώμην; μήπως ἐβλαπτον κανένα διὰ τῆς θρησκείας των; ἀπεναντίας, ὡς εἶχεν ἀκούσῃ ὁ Φανούριος ἡ θρησκεία των ἐκήρυττε τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ὁμόνοιαν.

Ἡ κόρη ἐκείνη ἦτο ἄγγελος ἀποστελλόμενος ὑπὸ τοῦ Κυρίου, ἵνα φωτίσῃ τὴν ψυχὴν τοῦ Φανουρίου εἰς τὴν ἀληθῆ πίσιν· οὕτω ὅταν τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἐλλημύρισε τὸν κοιτῶνα τοῦ Φανουρίου, οὗτος ἐκοιμάτο ὕπνον γλυκὺν καὶ ἡρεμον, ὃν τοῦ ἐνέβαλεν ὁ Θεὸς ἵνα ἀναπαύσῃ τὴν καταπονηθεῖσαν ἀπὸ τὸν Διά-

βολον ψυχὴν του. Ὁ Φανούριος εἶχεν ἀποφασίσῃ πλέον. Θὰ ἐγίνετο χριστιανός.

Τὴν ἐπομένην πλήρης συγκινήσεως καὶ ἰλιθίων διηυθύνθη μὲ βῆμα βραδὺ καὶ σταθερὸν πρὸς τὸ μέρος, ὅπου εἶχε συντελεσθῆ τὸ θαῦμα. Φθάσας ὁ Φανούριος ὀπισθεν τοῦ βράχου ἀπέτριψε τὸ ξιφὸς του καὶ γονατίσας ἀνέτεινε τὰς χεῖρας πρὸς τὸν Θεόν, ἱκετεύων νὰ τὸν καταξιώσῃ τῆς νέας πίστεως, ἣν ὀλογύχως πλέον ἀπεφάσισε νὰ ἀσπασθῆ.

Ἐν τῇ ἀγίᾳ ἐκείνῃ ἐκστάσει ἔμεινεν ὁ Φανούριος ἐπὶ πολὺ, εἶτα δὲ ὡς ὠθοῦμενος ὑπὸ θείας δυνάμεως εὐρέθη εἰς βαθεῖαν καὶ στενὴν σχισμὴν τοῦ βράχου ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ὁποίας ἠκούοντο αἱ ψαλμοῦς. Ὁ Φανούριος ἐπροχώρησε καὶ εὐρέθη ὡς ἐνώπιον θύρας μικροῦ σπηλαίου.

Ἐν αὐτῷ οἱ χριστιανοὶ λαμπαδηφοροῦντες προσήγοντο, ὡς εὖ εἶδον τὸν Ρωμαῖον στρατιώτην ὑπέθεσαν ὅτι ἐπροδόθησαν καὶ ὅτι μαρτύριον καὶ θάνατος ἀνέμενον αὐτοῖς, ἀλλὰ χωρὶς νὰ προσηύχων ἐγονάτισαν πάντες καὶ ὑψοῦντες τὰς λαμπάδας ἔραλλον:

• Μέγας εἰ Κύριε... Γενηθήτω τὸ θέλημά σου... •

Ὁ Φανούριος τότε γονατίσας καὶ αὐτὸς ἐποίησε τρις τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, κλονούμενος ἐκ τῆς συγκινήσεως. Οἱ χριστιανοὶ ἐκκληκτοὶ ἐσπευσαν νὰ ἀντιγείρωσαν αὐτόν, ἀσπάζόμενοι εἰς τὸ στόμα καὶ τὸ μέτωπον ὡς ἀδελφόν.

Ἐκείνος ἐν κατανοῆσει ἀσηγήθη τὸ θαῦμα τῆς προτεραιίας καὶ τὴν ἐμφάνισιν τοῦ Ἀγγέλου καὶ ἐδήλωσεν, ὅτι ἔγινε χριστιανός. Οἱ χριστιανοὶ μὲ ἄκραν χαρὰν ἐδέχθησαν εἰς τοὺς κόλπους των, τὸν ἐν Κυρίῳ

SISMANNOS

ἀδελφόν των, διότι ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν τῶν ρωμαϊκῶν λεγεῶνιον ὁ Φανούριος ἦτο γνωστός καθ' ὅλην τὴν νῆσον διὰ τὴν ἀγαθὴν καρδίαν του καὶ τὴν εὐσπλαγχνικὴν ψυχὴν του.

Γ'. Τὰ μαρτύρια τοῦ Ἁγίου.

Ἄλλ' ἡ χριστιανικὴ πίστις τοῦ Φανουρίου ἐδοκιμάσθη σκληρότατα, διότι τὸ γεγονός δὲν ἤργησε νὰ προδοθῆ εἰς τὸν τοπάρχην.

Οἱ λοιποὶ Ρωμαῖοι ἀντελήφθησαν κατ' ὀλίγον τὴν μεταβολὴν τῆς συμπεριφορᾶς τοῦ Φανουρίου καὶ ὑποπτεύθησαν μήπως οὗτος ἐγίνε Χριστιανός, κατήγγειλαν δὲ τὰς ὑπονοίας των εἰς τὸν τοπάρχην, ὅστις ἠδυνάτει νὰ πιστεύσῃ, ὅτι ἀξιωματικὸς καλὸς καὶ γενναῖος ὡς ὁ Φανούριος ἠδύνατο νὰ ἀρνηθῆ τὴν πίστιν τῶν θεῶν τοῦ Ρωμαϊκοῦ κράτους. Διὰ νὰ δοκιμάσῃ λοιπὸν διέταξε τὸν Φανούριον νὰ βασανίσῃ αὐτὸς μετὰ τῶν στρατιωτῶν του δύο χριστιανούς, οἵτινες εἶχον συλληφθῆ ἑνασκοῦντες ἐν κρυπτῷ τὴν πίστιν των.

Ἄλλ' ὁ Φανούριος ἠρνήθη εἰπὼν: «Τοπάρχα, ἀδυνατῶ νὰ ὑπακούσω εἰς τὴν προσηγορίαν σου» ὁ τοπάρχης ἐφρόσεν ἀπὸ θυμὸν καὶ ἐπανέλαβε τὴν διαταγὴν, ἀλλ' ἡ αὐτὴ ἀρνήσις ἐπηκολούθησε.

— Ἄν δὲν ὑπακούσης θὰ ὑποστῆς καὶ σὺ τὰ βασανιστήρια αὐτῶν, ποῦ καταστρέφουν τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων μας Ρωμαίων.

— Ὁ ἔξουσιαστὴς καὶ κύριος τοῦ σώματός μου, ἀπατάται, ἀπήντησεν ὁ Φανούριος.

— Εἶσαι καὶ σὺ λοιπὸν Χριστιανός;

— Ναί . . . τοιοῦτον εἶνε τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

— Ἄλλὰ, δυστυχῆ, κατεστράφεις.

— Τοῦναντίον ἐσώθην . . . ὁ Κύριος καὶ Θεός μου μοὶ ἔδειξε τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας διὰ τοῦ ἀγγέλλου του.

Ὁ τοπάρχης πλήρης ὀργῆς διέταξε πάραυτα νὰ φωνευθοῦν δύο Χριστιανοὶ ὁ δὲ Φανούριος νὰ ἀλυσοδεθῆ καὶ νὰ ριφθῆ εἰς τὴν σκοτεινὴν φυλακὴν τοῦ φρουρίου.

Τὴν ἐπαύριον ὁ τοπάρχης ἐκάλεσε τοὺς ἀρχηγούς εἰς συνέδριον, ἵνα δικάσουν τὸν Φανούριον, ὅστις κατεῖχε μεγάλην θέσιν ἐν τῷ στρατῷ καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν θανατώσουν ὡς τοὺς λοιποὺς ἀσήμεους χριστιανούς.

Καὶ ἀρχίζον οὕτω τὰ μαρτύρια τοῦ ἁγίου, ὁ ὁποῖος μὲ τὸ θεῖον δῶρον καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀληθοῦς πίστεως τὰ ὑπέμεινε καρτερικῶς καὶ ἠγίδισθη.

Τὰ μαρτύριά του εἶνε ἐξωγραφισμένα ἐπὶ τῆς εὐρεθείσης ἁγίας εἰκόνας, μὲ χρώματα ζωηρὰ καὶ εὐκρινῆ.

Τὴν νύκτα ἐκείνην ὁ Φανούριος διήλθεν ἐν ὑγρῷ καὶ σκοτεινῇ φυλακῇ. Διαταγῇ τοῦ τοπάρχου ἀπηγορεύθη πᾶσα ἐπικοινωνία μετ' αὐτοῦ ὁ δὲ δεσμοφύλαξ Ρωμαῖος ὢν τραχὺς ἰδιωλολάτρης τὸν ἀφῆκε νῆσαι καθ' ὅλην τὴν νύκτα. Ἄλλ' ὁ ἅγιος ἐν τῇ θεῖᾳ πίστει του δὲν ἐπρόσχε πλέον εἰς τὰ ἐγκόσμια, ἀλλὰ γονυπετῆς ἐδέετο τοῦ Κυρίου νὰ φωτίσῃ τὰς ψυχὰς τῶν ἁμαρτωλῶν.

Ὅταν ἐξημέρωσεν ὁ Φανούριος ἐκοιμάτο ὕπνον γλυκὴν καὶ γαλήνιον, ὅν ἄγγελος Κυρίου ἔδωκεν αὐτῷ, ἵνα ἀναπαύσῃ τὸ πεπονημένον σῶμά του καὶ ἐγκαρ-

SISMANOGLIO

διώση αὐτὸν διὰ τὰ βασανιστήρια εἰς τὰ ὁποῖα θὰ τὸν ὑπέβαλλον οἱ εἰδωλολάτραι.

Τὴν πρωΐαν πολλοὶ εἰσελθόντες ἐξελάγησαν ἰδόντες τὸν ἅγιον κοιμώμενον ἡσυχῶς καὶ ὑπέθεσαν, ὅτι οὗτος μετανοήσας ἀπέρριψε τὴν νέαν αὐτοῦ πίστιν, ἵνα ἀναλάβῃ τὰ λαμπρὰ ἀξιώματά του. Οἱ ἁμαρτωλοὶ ἑκαῖνοι δὲν ἦσαν εἰς θέσιν νὰ ἐννοήσουν, ὅτι ὁ γλυκὺς ἑκαῖνος ὕπνος εἶχε σταλῆ ὑπὸ τοῦ Κυρίου.

Τὸν ἐξύπνησαν λοιπὸν καὶ τοῦ εἶπον:

— Ἐλθέ εἰς τὸ πραιτώριον σὲ ἀναμένει ὁ τοπάρχης διὰ νὰ σοῦ ἀποδώσῃ τοὺς βαθμοὺς σου, διότι θὰ ἀπέρριψες τὴν νέαν σου πίστιν. Ἄλλ' ὁ Φανούριος μὲ σταθερὰν φωνὴν εἶπεν:

— Αὐτὴ εἶνε ἡ θρησκεία μου καὶ μὲ αὐτὴν θὰ μεταβῶ εἰς τὸν Κύριον καὶ Θεόν μου.

Τότε οἱ στρατιῶται ἤρχισαν νὰ τὸν δέρον καὶ τὸν μαστιζοῦν, εἰς δὲ ἔληξεν αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλὴν διὰ τῆς λόγχης. Τὸν ἔδεσαν ἀκολουθῶς καὶ τὸν ἔσυρον ἔξω τῆς φυλακῆς. Ἐν μέσῳ δὲ πολλῶν τὸν ἔσυρον πρὸς τὸ δικαστήριον. Καθ' ὁδὸν ὁ ἅγιος οὐδόλως ἐγόγγυσεν ἀλλὰ μειδιῶν πρὸς τὰ πλήθη ἐπορεύετο μὲ βῆμα σταθερὸν πρὸς τὸ δικαστήριον ἔνθα ἀνέμενε πλῆθος πολὺ.

Ὅταν ἐνεφανίσθη ὁ ἅγιος ἔφθασεν εἰς τὸ κατακόρυφον ἢ μανία τοῦ εἰδωλολάτρου ὄχλου ὅστις ἤρχισεν νὰ ἀλαλάζῃ καὶ νὰ βάλῃ κατ' αὐτοῦ ξύλα καὶ πέτρας, ὥστε οἱ στρατιῶται ἠναγκάσθησαν νὰ τὸν περικυκλώσουν, ἵνα μὴ τὸν φονεύσῃ τὸ ἀλλόφρον πλῆθος καὶ οὕτω τὸν ἔφερον εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ δικαστηρίου.

Ἐκεῖ ἀπέβαλον τὰς ἀλύσεις, ποῦ τὸν ἔκαμνον νὰ

κύπη ὡς ἁμαρτωλὸς καὶ τὸν ὤθουν πρὸς τὴν κλίμακα, διότι ὁ Ἅγιος ἐξηντλημένος ἐδυσκολεύετο νὰ ἀνέλθῃ τέλος ἔφθασαν εἰς τὴν αἴθουσαν.

Ἐν τῷ μέσῳ ὁ Ρωμαῖος τοπάρχης ἐπὶ μαρμαρίνης ἔδρας ἐκράτει χρυσοῦν ράβδον μετὰ χρυσοῦ ἀετοῦ εἰς τὴν κορυφήν, γύρω δὲ εἰς μικροτέρας ἔδρας ἐν ἡμικυκλίῳ ἦσαν οἱ τιλοῦχοι φέροντες ἀργυρὰ ραβδία καὶ ἀετοὺς. Τὰ ὀλόχρυσά ροῦχα τῶν καὶ ὄπλα ἔλαμπον. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἡμικυκλίου ἦτο μαρμαρίνον εἰδωλον καὶ πρὸ αὐτοῦ ἐν μικρᾷ ἐστίᾳ πυρὰ, παρ' αὐτὸ δὲ ἐπὶ πολυτίμου τραπέζης ὡραία ἐνδυμασία, ξίφος, θώραξ, ἀσπίς καὶ πέδιλα πολεμιστοῦ.

Ὁ Φανούριος ἐκύταξε τὸ εἰδωλον μὲ ἀπάθειαν καὶ περιέφερε βλέμμα πλήρες ἐγκαρτερήσεως καὶ γενναιότητος πρὸς τοὺς δικαστὰς του. Ὁ τοπάρχης τοῦ ἔρριψε βλέμμα ἄγριον καὶ τὸν διέταξε νὰ προχωρήσῃ, ἑκαῖνος δὲ συνειῶς καὶ εὐλαβῶς ἐπροχώρησε.

— Φανούριε, λέγει ὁ τοπάρχης, συνήχθησαν γύρω σου οἱ ἄρχοντες διὰ νὰ δικάσουν τὸ ἐγκλημὰ σου, τὴν ἀπιστίαν σου πρὸς τοὺς θεοὺς τῶν πατέρων μας καὶ τὴν ἔβριν πρὸς τὴν Ρώμην. . . . Ἴδε εἰς τοὺς πόδας τοῦ θεοῦ κείται τὰ ἀξιώματά καὶ ἡ ζωὴ σου. Μετανόησον, ὀρκίσου πίστιν εἰς τοὺς θεοὺς, ἰκέτευσον τὸ ἄγαλμα καὶ ἀνάλαβε τὰ ὄπλα σου διὰ τὸ καλὸν τῆς Ρώμης. . .

Ὁ Φανούριος παρέμεινε τότε ἀκίνητος καὶ σιωπῶν.

— Μετανόησον ἐνὸς ἡμέρας εἶνε καιρὸς, ἐπανέλαβεν ὁ τοπάρχης, ἄλλως τρομερὰ βασανιστήρια σὲ ἀναμένουν.

Ὁ Φανούριος ἤγειρε τότε τὴν κεφαλὴν του καὶ ὁ-

SISMANTOSLIMO

ψῶν τὰς χεῖράς του πρὸς τὸν οὐρανὸν προσηυχήθη, λέγων·

— Θεέ και Κύριέ μου, σῶσε τοὺς ἐν σκότει εὐρισκομένους ἀδελφοὺς μου και φωτίσει τὴν διάνοιάν των, ὡς κατηξίωσες νὰ φωτίσης ἐμέ . . . εἶτα δὲ ἐστράφη πρὸς τὸν τοπάρχην, ἐν ᾧ ὄλοι ἀνήμενον με ἀγωνίαν νὰ ἀκούσων τί θὰ εἶπη.

— Μεγάλε και γενναῖε τοπάρχα ὑπὲρ τὴν δύναμιν τῶν ἀνθρώπων κίται ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ και Κυρίου μου . . . Δύνασθε, ἀδελφοί μου, νὰ βασανίσητε τὸ σῶμά μου, ἀλλὰ δὲν δύνασθε νὰ ἐγγίσητε τὴν ψυχὴν μου, ἥτις ἀνῆκει εἰς Κύριον τὸν Θεόν μου . . . Δὲν με δελεάζουν τὰ φθαρτὰ παρὰσημα και ὀφρῖκια, μόνον ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου και Κύριος ὁ Θεός μου εἶνε αἰώνιος και ἀφθαρτος . . . Ὅσον και ἂν με βασανίσητε δὲν θὰ κατορθώσητε νὰ πείσητε τὴν ψυχὴν μου νὰ ἀρνηθῆ τὸν ἀληθῆ Θεόν, τὸν ὄλοϊον τὴν στιγμήν αὐτὴν βλέπω ἐμπρὸς μου.

Ὁ τοπάρχης ἐγενθεις πλήρης θυμοῦ ἐπληξε διὰ τῆς ράβδου τὸ μάγμαρον.

— Φανούριε, ἀρνεῖσαι τὴν ψευδῆ αὐτὴν θρησκείαν, Ἡ ἐρώτησις ἐπανελήφθη τρις και τρις ἰκαίνος ἀπήντησε μεγαλοφώνως: Ὁχι.

Τότε ὁ τοπάρχης σείων ὑψηλὰ τὴν ράβδον του ἔκραξε φρυάττων ἀπὸ θυμόν:

— Πάρτε τὸν δαεβῆ αὐτὸν ἀπ' ἐδῶ . . . Ρίψατέ τον εἰς τὰς φυλακάς.

— Εἰς τὰς φυλακάς, εἰς τὰς φυλακάς, ἐπανέλαβον ὄλοι.

Ὁρθιος ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν ὁ ἅγιος ἀνίμενε με ἔ-

σταυρωμένας τὰς χεῖρας νὰ τὸν φονεύσων, ἀλλ' ἐκίνοι μόνον τὸν ἐβασάνιζον. Εἶτα τοῦ Ἐδεσαν κίλιν τὰς ἀλύσσεις και τὸν ἔσυρον εἰς τὴν ὁδόν, ἐνθα τὸ πλῆθος ἐζήτην νὰ τὸν φονεύσῃ, ἀλλ' οἱ Ῥωμαῖοι στρατιῶται τὸ ἐμπόδισαν, διότι ὁ τοπάρχης εἶχε διατάξῃ νὰ τεθῆ εἰς κατασκότεινον φυλακὴν.

Οἱ στρατιῶται ἀφ' οὗ τὸν περιήγαγον γλευάζοντες ἀνὰ τὴν πόλιν, τὸν ἔρριψαν ἀλυσσοδέτον εἰς βαθὺ και σκοτεινὸν σπήλαιον, ὁ δὲ ἅγιος με τὸ καταπληγωμένον σῶμά του ἔπεσε και προσηυχήθη βαθέως πρὸς τὸν Κύριον παρακαλῶν νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ τῶν βασάνων και λάβῃ τὴν ψυχὴν του· αἴφνης εἰς τὸ σκοτεινὸν σπήλαιον διεχύθη γλυκὸ φῶς, ὁ δὲ ἅγιος ἠσθάνθη μεγάλην γαλήνην πλημμυροῦσαν τὴν ψυχὴν του, ἐννοήσας, ὅτι τὸ φῶς ἐκίνο προήρχετο ἀπὸ τὸν Κύριον και πειῶν εἰς τὸ χῶμα ἠέχαρίσται βαθέως Αὐτόν. Ἐν ᾧ δὲ εὐρίσκετο εἰς ἔκστασιν ἠσθάνθη, ὅτι αἱ βαρεῖαι ἀλύσσεις του εἶχον λυθῆ και πέσει και αὐτὸς δὲ εἶχε μείνη ἐλεύθερος ἀπὸ τὸ βάρος των. Στραφεῖς δὲ εἶδε με κατάπληξιν εἰς τὸ βάθος τοῦ σπηλαίου καθημένην ἐπὶ πέτρας τὴν λευκὴν κόρην, ἥτις πρὸ ἡμερῶν εἶχεν ἐμφανισθῆ ὀπισθεν τοῦ βράχου. Ἰ γλυκὸ φῶς ἔστεφάνου τὴν ὄραιαν μορφὴν της και τὸν παρετήρει με πόνον και ἀγάπην.

Ὁ Φανούριος ἠγνόησε τὸ θαῦμα τοῦ Κυρίου και ἐλεύθερος πλέον ἀπὸ τὰς ἀλύσσεις του ἔπεσε πρηγῆς πρὸ τοῦ ἀγγελοῦ ἐν ᾧ δὲ ἦτο πρηγῆς εὐλογῶν τὸν Θεόν και προσευχόμενος ἀπεκοιμήθη ἡσυχώτατα μέχρι πρωΐας.

Δ'. Τὸ δεύτερον μαρτύριον τοῦ ἁγίου.

Ἄμα ἦλθον τὸ πρῶτὸ οἱ Ῥωμαῖοι, ἰδόντες τὸν ἅγιον κοιμώμενον ἡσυχῶς καὶ τὰς ἀλύσεις κατὰ γῆς, ἐφρούραζαν ἐκ λύσεως νομίσαντες, ὅτι διὰ πονηρίας ἀπειλλάγη τῶν ἀλύσεων καὶ ὤρησαν κατ' αὐτοῦ, ἐν ᾧ ἔτι ἐκοιμᾶτο καὶ ἔρριψαν αὐτὸν κατὰ γῆς. Ὁ δὲ Ἅγιος οὐδὲ γογγυσμὸν ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ. Μετ' ὀλίγον τὸν ἀνίγειρον καὶ τὸν ἔουρον εἰς μίαν μεγάλην αὐλήν καὶ τοῦ ἔδωσαν ἄρτον καὶ ὕδωρ, ἵνα φάγη καὶ ἀναπαυθῆ ὀλίγον. Ὁ Ἅγιος ἔφαγε καὶ ἠεχαρίστησε τὸν Θεόν, ἀλλ' οἱ στρατιῶται τὸν ἐπλησίασαν πάλιν καὶ ἤρχισαν νὰ τὸν ἐκδύουν καὶ τὸν βασανίζουν.

Ἄλλ' ὁ ἅγιος ὑψίστατο τὰ πάντα μειδιῶν καὶ χωρὶς νὰ δευκνήη ὅτι πονεῖ. Ἐπειδὴ δὲ τὸ αἷμα ἔρρεεν ὀλονέν περισσότερο οἱ Ῥωμαῖοι στρατιῶται ἐφοβήθησαν μήπως ἀποθάνῃ. Ὁ Ἅγιος εἶχε κλειστοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἠεχαρίσται τὸν Κύριον, διότι τόσον ταχέως θὰ τὸν ἠξίωνε νὰ ἀνέλθῃ παρ' αὐτῷ εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Ἄλλ' ἄλλως ἔδοξε τῷ Κυρίῳ καὶ ὁ Φανούριος καταληγθεῖς ὑπὸ νάρκης ἀπεκοιμήθη ἡρεμώτατα.

Οἱ στρατιῶται ἐνόμισαν τότε ὅτι ὁ ἅγιος ἀπέθανε καὶ φοβηθέντες, διότι δὲν εἶχον διαταγὴν νὰ τὸν θανατώσουν, ἔστειλαν νὰ εἰδοποιήσουν τὸν τοπάρχην. Ἐν τῷ μεταξύ, διαδοθέντος ὅτι ὁ Φανούριος ἀπέθανεν ἡ αὐτὴ ἐπληρώθη Ῥωμαίων, ἐρχομένων νὰ χλευάσουν καὶ περιωβρίσουν τὸ πτώμα του.

Μεταξὺ τούτων ἦτο καὶ νέος ἀξιωματικός, φίλος τοῦ

Φαναρίου, ὅστις διέταξε νὰ φέρωσιν ὕδωρ καθαρὸν καὶ πλύνωσι μὲ σπόγγους τὸ πτώμα.

Τότε ὁ Ἅγιος δροσιαθεῖς ἀπὸ τὸ ψυχρὸν ὕδωρ ἠνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἀνέβλεψεν εἰς τὸν οὐρανόν. Ἔμεινε δὲ οὕτω ἐφ' ἱκανὸν ὥσαν νὰ προσηύχεται.

Μετ' ὀλίγον ἤρχισε νὰ ζητῆ τὴν μητέρα του, οἱ δὲ στρατιῶται ἀγνοοῦντες, ὅτι ὁ Φανούριος εἶχε μητέρα, ἐνόμιζεν, ὅτι ζητεῖ ἄλλο τι καὶ ἤρχισαν νὰ τὸν ἐμπαίζωσι καὶ νὰ τὸν ξυλοκοπῶσι διὰ νὰ ἐνδυθῆ.

Ὁ εὐγενής· ἐκεῖνος καὶ φίλοςπλαχνος ἀξιωματικός, ὀνόματι Ἰννοκέντιος ἐπλησίασεν αὐτὸν καὶ ἠρώτησε τί ἠνῴει ζητῶν τὴν μητέρα του. Τότε ὁ Φανούριος ἀπήντησεν ὅτι ἔχει μητέρα καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ μεσιτεύσῃ παρὰ τῷ τοπάρχῃ, ὅπως ἐπιτρέψῃ νὰ ἴδῃ αὐτὴν πρὸ τοῦ θανάτου του. Εἰς ἐρώτησιν δὲ ἀξιωματικοῦ ποία ἦτο ἡ μήτηρ του ὁ Φανούριος ἀπεκάλυψεν, ὅτι αὐτὴ ἦτο γυνὴ ἑδοτος εἰς τὰς ἡδονὰς καὶ ἔζη εἰς ἄλλην πόλιν τῆς Ρόδου.

Ε'. Ἡ ἀκόλαστος μήτηρ.

Ἡ μήτηρ τοῦ Φανουρίου πλασθεῖσα ὑπὸ τῆς φτώχειας ὡραία, ὑψηλὴ μὲ ὡραίους βαθεῖς ὀφθαλμούς καὶ ζωηρὰ χρῶματα, ἦτο γυνὴ ἐκδοτος εἰς τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς ἡδονάς. Ἐν Ρώμῃ τότε καὶ καθ' ὅλην τὴν Ἰταλίαν ἐπεκράτει μεγίστη διαφθορὰ καὶ ἀκολασία, ὥστε ὁ Θεὸς ἀπέστρεψε τοὺς ὀφθαλμούς του ἐπὶ τῆς Ρωμαϊκῆς Ἰταλίας καὶ τοὺς ἀφήκε νὰ καταστραφούν ἀπὸ ἄλλα ἔθνη περισσότερον ἐγκρατῆ. Ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἐν Ρώμῃ ἦσαν ἐκδοτοὶ εἰς τὰ ὄργια, τὰ δὲ παῖδια ἐγκατελείποντο ὄρφανὰ εἰς τοὺς δρόμους καὶ τὰ μὲν ἄρρενα συνέλεγεν ἡ πολιτεία καὶ τὰ ἔταρνε στρατιώτας, τὰ δὲ θήλεια παρεδίδοντο εἰς τὴν ἀσπειρίαν καὶ τὴν καταστροφὴν.

Ἡ μήτηρ τοῦ Φανουρίου ἀκολουθοῦσα ἐραστὴν τινα ἐφθασεν εἰς Ρόδον, ἐγκαταλειφθεῖσα δ' εἶτα ὑπὸ τοῦ ἐραστοῦ παρέμεινεν ἐκεῖ καὶ ἐξηκολούθησε τὸν βίον τῆς ἀσπειρίας καὶ τῆς πορνείας διατηροῦσα οἶκον γεμάτων ἀπὸ δούλας καὶ θεραπαινίδας παραδιδόμενας εἰς ὄργια.

Ὁ Φανούριος ἐν Ρόδῳ διατελὼν ὡς ἀξιώματικός ἀνεγνώρισε τὴν μητέρα του, ἀλλ' αὐτὴ δὲν ἀνεγνώρισε τὸν νέον ὁ Φανούριος; ἀπέκρινεν ἀπὸ πάντας τὸ πρᾶγμα, διότι ἤσχητο διὰ τὴν διαγωγὴν τῆς μητρός του.

Ὁ φίλος τοῦ Φανουρίου ἀπεγύασισε νὰ μεταβῆ πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς γυναίκος ἐκείνης καὶ νὰ τὴν εἰδοποιήσῃ περὶ τῶν μαρτυριῶν τοῦ υἱοῦ της καὶ τῆς ἐπιθυμίας του ὅπως τὴν ἴδῃ.

Μετέβη λοιπὸν εἰς τὸ μέγαρον της καὶ ἐζήτησε νὰ τὴν ἴδῃ. Εἰς τὸ μέγαρον ἐκεῖνο εἶχε στήσῃ τὸν θρόνον της ἡ ἀσπείρια καὶ ἡ ἡδονή. Πλοῦτος καὶ πολυτέλεια ἐπεκράτουν πανταχοῦ, ὡραῖαι γυναῖκες καὶ θεραπαινίδες μὲ πολυτέλεις καὶ ἀνοικτὰς ἐσθῆτας διέσχιζον αὐτὸ καθ' ὅλας τὰς διευσθέσεις. Ἄνται πᾶσαι ἅμα εἶδον τὸν νέον καὶ ὡραῖον ἐξείνον ἀξιώματικόν, περιεκύκλωσαν αὐτὸν προκλητικώτατα καὶ τὸν ἠρώτων ποίαν εἴχῃται. Αἱ θεραπαινίδες ἐκείναι μὲ τὰ στήθη καὶ τοὺς μηρούς γυμνά, τὴν κόμην λελημένην, ἔρχοντο ἐπὶ τοῦ ἀξιώματικοῦ

βλέμματα πλήρη λαγνείας. Ἡρώτων αὐτὸν εἰάν ἤθελε νὰ τὸν λούσῃσι καὶ νὰ τὸν ἀναπαύσῃσι εἰς τὰς ἀγκάλας του, ἀλλ' ἐκεῖνος ἀδιαφορῶν πρὸς αὐτάς ἐπέμεινε νὰ ἴδῃ τὴν δέσποιναν τοῦ οἴκου. Τότε αἱ θεραπαινίδες τὸν ἐδήγησαν εἰς ὡραῖον καὶ πολυτέλεις δωμάτιον καὶ τὸν ἐβαλαν νὰ καθῆσθαι ἐπὶ ἔδρας ἀναπαυτικωτάτης κατασκευασμένης μὲ παχὺ δέρμα ἀγρίου θηρίου.

Μετ' ὀλίγον κρυφὴ θύρα ἀνοίγεται καὶ ἐμφανίζεται ἐνώπιόν του ὑψηλὴ καὶ ὡραιστάτη γυνή, ἡ ὁποία ὡς μόνον ἔνδυμα εἶχε λεπτὴν γάζαν περιτυλίσσουσαν πολλὰς φορές τὸ σῶμά της καὶ ἐκάθησε πλησίον τοῦ ἀξιώματικοῦ ἀφίνουσα νὰ διανοιγῇ ἡ γάζα καὶ νὰ ἀποκαλύψῃ πλοῦσιον καὶ λευκώτατον στήθος.

Ὁ ἀξιώματικὸς ὀπισθεχώρησε διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὸν Σατανῶν καὶ εἶπε σοβαρῶς :

— Δὲν ἦλθον εἰδῶ, ὡραία δέσποινα, διὰ τὰς ματαίας ἡδονὰς τοῦ κόσμου . . . ἦλθον διὰ νὰ βοηθήσω τὸ μνημονικόν σας εἰς τὴν ἀνάμνησιν μακροχρόνιων χρόνων.

Ἡ ὡραία δέσποινα παρατηροῦσα τὸν νέον κατὰ πρόσωπον ἐμειδίασε καὶ εἶπεν :

— Μήπως, ὡραίῃ μου νέε, ἐχάσατε τὰ ἴχνη κομμῆς καλῆς εἰλιγῆς σας καὶ τὴν ζητεῖτε; ἀλλὰ μὴ λυπηθεῖτε! ἡ Ρώμη καὶ ἡ Ρόδος ἔχουν πολλὰς ὡραίας γυναῖκας ἐτοίμους νὰ προσφέρουν τὸν ἔρωτά των εἰς νέον ὡραῖον ὡς σεῖς . . .

Καὶ μὲ ἐπιτηδειότητα ἀφήκεν νὰ κατατίσῃ ὁ χιτὼν της καὶ νὰ ἀποκαλυφθῶν τὰ κάλλι, τὰ ὁποῖα ὁ Σατανῆς της εἶχε χαρίσει. Καὶ ἤνοιξε τὰς ἀγκάλας της διὰ νὰ σφίξῃ ἐν αὐταῖς τὸν ἀξιώματικόν.

Ἄλλ' οἷσος δὲν ἐνακήθη ὑπὸ τοῦ Σατανᾶ καὶ ὠθῶν αὐτὴν μακρὰν εἶπεν ὀργίλως :

— Ἀθλία γυνή! Δὲν ἦλθον εἰδῶ δε' ἡδονάς, ἦλθα μόνον νὰ σοῦ εἶπω ὅτι ὁ υἱός σου ἐγκαταλειμμένος καὶ ἔρημος ἀποθνήσκει καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ σὲ ἴδῃ διὰ τελευταίαν φοράν, διότι αὔριον θὰ θανατωθῇ διὰ τρομερῶν βασανιστηρίων.

— Καὶ διατί τοῦτο;

— Διότι εἶπε χριστιανός.

SISMANOGLIO

— Χα! χα! χα! ἀνεκάρησεν ἡ γυνή . . . τόσο τὸ καλλίτερον, ἀφ' οὗ τὸν ἔσσαν εἰς τὰ ἀπατηλά των δίχτυα οἱ Χριστιανοί ἡμεῖς ἐδῶ, ὡραῖέ μου, ἀξιωματικὴ ἔχομεν ἓνα μόνον Θεὸν ἔχομεν τὴν Ἄφροδίτην, ἐάν θέλῃς μείνει ἰδοῦ καὶ προσκόνῃσέ την, ἄλλως φύγε γρήγορα διότι θά σέ καταγγείλω εἰς τὸν τοπάρχην.

Ὁ ρωμαῖος ἀξιωματικὸς ἐφρόβαζεν ἀπὸ θυμὸν καὶ σίφως τὸ ζιφὸς του, παρ' ὀλίγον νὰ τὴν φονεύσῃ, ἀλλὰ συνκρατήθη.

— Βρομερὸν γύναιον, εἶπε· δὲν σέ φονεύω, διότι δὲν θέλω νὰ μολύνω τὸ ζιφὸς μου εἰς τὸ συχαμερὸν αἱμά σου. Ἄρκεῖ ὅτι ὁ υἱὸς σου εἰς τὸν ὅποιον ἀρνείσαι τὴν τελευταίαν του ἐπιθυμίαν θά σέ καταρασθῇ.

Καὶ ἔφυγεν ἀρήσας συρομένην τὴν ὑσπλαχyon καὶ διεφθαμένην ἐκείνην μητέρα.

Τὴν ἰδίαν νύκτα ὁ Φανούριος ἐκοιμάτο τὸν ὕπνον τῶν δικαίων ἐν τῇ βαθεῖα φυλακῇ του, ὅπου εἶχε μεταφερθῆ διαταγῇ τοῦ τοπάρχου.

Αἰφνης ἤνοιξε μυστικὴ θύρα καὶ ἐνεφανίσθη ὁ καλὸς ἐκεῖνος ρωμαῖος ἀξιωματικὸς, φέρων κεκρυμμένον φανὸν ὑπὸ τὸν μανδύαν του ἐπροχώρησε σιγῇ καὶ βυθίσας τὸ μανδύλιόν του εἰς τὴν πλησίον κειμένην ὕδριαν μὲ τὸ ψυχρὸν ὕδωρ ἐσφόγγισεν ἀπαλά τὸ τίμιον μέτωπον τοῦ Ἁγίου, ὁ ὅποιος ἀφῆπτι οὐδὲς παρετήρησε μετὰ μεγάλης ἐκπλήξεως τὸν φίλον του.

— Εἶσαι σὺ καλὴ μου φίλε, τοῦ εἶπε, πῶς ἐτόλμησας νὰ ἐλθῃς ἐδῶ, δὲν ἐφοβήθῃς τόσοσιν κινδύνους :

Ὁ ἀξιωματικὸς δὲν ἠδύνατο νὰ συγκρατήσῃ τὴν ἐκκληζίν του βλέπων τὸν Φανούριον ἐλεύθερον καὶ τὰς ἀλύσεις του ριγμένας κατὰ γῆς.

— Ἐννοῶ τὴν ἐκκληζίν σου, λέγει ὁ Φανούριος, Κύριος ὁ Θεὸς μου, καθ' ἑσπέραν ἀποστέλλει ἄγγελον καὶ μὲ ἐλευθερῶναι ἀπὸ τὰς ἀλύσεις μου.

— Μέγας εἶνε ὁ Θεὸς Σου, Φανούριε· καὶ ἴσως αὐτὸς μοῦ δίδει θάρρος διὰ νὰ κατέλθω ἕως ἐδῶ· ἔχω νὰ σοῦ διηγηθῶ πολλά.

Καὶ ἀφηγήθη τὰ μετὰ τῆς μητρὸς του διατρέξαντα.

— Δὲν ἔχω πλέον μητέρα ! καὶ γονατίσας ἔφωσε κατανοήσι-

κῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ παρεκάλει τὸν Θεὸν νὰ συγχωρήσῃ τὴν ἁμαρτωλὴν μητέρα του ὁ ἄγιος.

— Προσέχου εἰς τὸν Θεόν, εἶπεν ὁ καλὸς ἐκεῖνος ἀξιωματικὸς διὰ νὰ συγχωρήσῃ τὴν ἀθλίαν αὐτὴν γυναῖκα, ἡ ὁποία θά ἔλθῃ ἴσως αὔριον μὲ ἄλλας ἁμαρτωλὰς νὰ ἀπολαύσῃ τὸ τὸ νῖον μαρτύριον εἰς τὸ ὅποιον θά σέ ὑποβάλουν.

— Καὶ ποῖον εἶνε τὸ νῖον μαρτύριον.

Ὁ ἀξιωματικὸς ἐδίστασε, διότι ἐνόμιζεν ὅτι ὁ Ἅγιος θά ἐπαράσσειτο· ἀλλ' ὁ Φανούριος ἀντιληφθεὶς τὴν σκέψιν του εἶπε·

— Τὸ σῶμά μου εἶνε γήινον καὶ φθαρτὸν, δύνανται νὰ μὲ βασανίσουν ὅσον θέλουν, ἀλλ' ἡ ψυχὴ μου ἀνήκει εἰς τὸν Κύριον καὶ οὐδόπως θά φοβηθῇ οὔτε θά τρομαίξῃ.

Τότε ὁ ἀξιωματικὸς εἶπε·

— Φανούριε, σέβομαι τὴν πίσιν σου, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ ὑποστῆς τόσοσιν σκληρὸν θάνατον ὁ τοπάρχης ἀπεφάσισε νὰ σέ ρίψῃ αὔριον βορᾶν τῶν ἀγρίων θηρίων. Ἴδου λάβε τὸ ζιφὸς καὶ ἀπόθανε διὰ νὰ ἀπορέγῃ τὴν χλιτῆν.

— Καὶ νομίζεις, εἶπεν ὁ ἄγιος μειδιῶν, ὅτι ἐγὼ δύναμαι νὰ φθίσω τὸ σαρκίον μου; οἱ χριστιανοὶ δὲν ἀνέγκουσιν εἰς ἑαυτοὺς, ἀλλ' εἰς τὸν Θεὸν των· δὲν ἔχουν δικαίωμα νὰ φονεύωνται. Θά ὑποστῶ πάντα, ὅσα εἶνε θέλημα τοῦ Κυρίου νὰ ὑποστῶ.

Βλέπων ὁ ἀξιωματικὸς, ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ τὸν καταπίσῃ ἔφυγε διὰ τῆς κρυφίας θύρας. Ὁ ἄγιος ἀπομείνας μόνος, ἔπαισε γονυκλινῆς καὶ ἠέχαρίστηκε τὸν Θεόν, διότι τὸν ἐπροφύλαξεν ἀπὸ τοῦ νὰ παραδώσῃ τὴν ψυχὴν του εἰς τὸν Σατανάν, δεχόμενος τὸ προσφερόμενον ὑπὸ τοῦ ἀξιωματικοῦ ζιφὸς καὶ αὐτοχρημαζόμενος.

Ἐρχετο δὲ παρεκαλῶν μετὰ δακρύων τὸν Θεόν νὰ συγχωρήσῃ καὶ τὴν ἄνομον μητέρα του, ἡ ὁποία εἶχε παραδοθῆ ψυχῇ καὶ σῶματι εἰς τὸν Σατανάν.

ΣΗΜ. Δι' αὐτὸ καὶ οἱ χριστιανοὶ οἱ προσερχόμενοι εἰς τὸν ἄγιον καὶ θερμοπαρακαλοῦντες δέονται τοῦ Κυρίου ὑπὲρ τῆς ψυχῆς τῆς ἁμαρτωλῆς μητρὸς του. Ἐπεκράτησε δὲ κατὰ παράδοσιν τὸ ἔθιμον νὰ προσφέρωσι πῆττας ὑπὲρ τῆς ἁμαρτωλῆς αὐτῆς γυναίκος.

ΣΤ'. Νέα μαρτύρια.

Όταν ἔφυγεν ὁ τοπάρχης μετὰ τῆς ἀκολουθίας τῶν οἱ Ρωμαῖοι στρατιῶται ἐνέδυσαν τὸν ἅγιον μὲν ἄνω παρά ἑνδύματα καὶ περιέβαλον τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας του μὲ ἀλύσσαι. Κατόπιν ὠθοῦντες αὐτὸν τὸν ἐνέκλεισαν εἰς βαθεῖαν καὶ σκοτεινὴν φυλακὴν, ὑπερᾶνω δὲ τῆς ὀπῆς ἣ ὁποῖα ὠδήγει εἰς τὴν σκοτεινὴν καὶ βαθεῖαν ἐκείνην τρώγλην ἐκύλισαν βιβαίαν σιδηρᾶν σκέλην, οὕτως ὥστε ὁ ἅγιος ἦτο ὡς νὰ ἐτάφη ζῶν. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ὁ ἅγιος ἠσθάνθη ἡδεῖαν ἀνακούφισιν εἰς ὅλον τὸ σῶμα καὶ αἱ ἀλύσεις του ἔπεσαν χαμαὶ χωρὶς τριγμῶν. Τὸ θαῦμα τοῦ Κυρίου ἐγένετο πάλιν καὶ ὁ Φανούριος τὸ ἠσθάνθη βαθύτατα, ἤρχισε δὲ προσευχόμενος ἐκ βάθους καρδίας καὶ εὐχαριστῶν τὸν Ὑψιστον. Μετ' ὀλίγον γλυκυτάτη μελωδία ἠκούετο, εὐφραίνουσα τὴν καταπεπονημένην ψυχὴν του. Ἀναρίθμητος χορὸς ἀγγέλων ἐλίτα ἔμπρὸς του καὶ ἔφαλλε γλυκυτάτας μελωδίας, μέχρις οὗ ὁ Φανούριος ἀπεκοιμήθη γλυκύτατα. Όταν ἐξύπνησεν ἦτο σκότος βαθύ, τὸ ὄφαιον φῶς καὶ ἡ ἕμνωδία τῶν ἀγγέλων εἶχον ἐκλίπη, ἠκούοντο δὲ αἱ βραχναὶ φωναὶ τῶν στρατιωτῶν ἀνοιγόντων τὴν θύραν τῆς φυλακῆς. Όταν οἱ Ρωμαῖοι στρατιῶται εἰσῆλθον καὶ εἶδον τὸν ἅγιον ἑλεύθερον καὶ παρατηροῦντα αὐτοῦς μὲ τὸ ἀθῶον μειδιᾶμά του ἐξηγρωώθησαν καὶ ρίψαντες αὐτὸν κάτω τὸν κατεπαύον. Τέλος τὸν ἔδεσαν πάλιν μὲ τὰς ἀλύσεις του καὶ τὸν ἔσυρον ἔξω τῆς φυλακῆς. Πολὺ πλῆθος τοῦ εἰδωλολάτρου λαοῦ ἀνέμετε καὶ

δταν ἐνεφανίσθη ὁ ἅγιος συνώδευσαν αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως. Ἐκπὶ τὸν ἐκρέμασαν ἀπὸ ἐνὸς δένδρου γυμνὸν καὶ ἠτοίμασαν τὸ μαρτύριον τῶν ἀναμμένων λαμπάδων. Ἀλλὰ ἰδοὺ πάλιν, ὅτι ὁ Κύριος ἐπετέλεσε καὶ πάλιν τὸ θαῦμά του. Αἱ φλόγες τῶν λαμπάδων ἤρχισαν νὰ σβύνουν καὶ ἔγερνον πρὸς τὰ ἔξω ὡς εἰν ἓνα ἀόρατον χεῖρι τὸς ἀπεμάκρυνε πρὸς τὰ ἔξω. Αἱ πληγαὶ ὅλαι τοῦ σώματος ἐπουλώθησαν καὶ δὲν ἐσηματίσθησαν πλέον ἄλλαι. Ἐκτὸς τούτου αἱ λαμπάδες ἔλιωσαν ταχύτατα καὶ ἐχάνοντο· ὁ δὲ ἅγιος προσευχόμενος ἔλεγε :

— Κύριος ὁ Θεός μου δὲν θέλει νὰ δεχθῆ τὴν ψυχὴν μου.

Ἦτο ἤδη μεσημβρία, ὅτε οἱ Ρωμαῖοι ἀπειπισθέντες νὰ φονεύσωσι τὸν ἅγιον ἐξεμάνισαν καὶ ἤρχισαν νὰ τὸν τύπτουν μὲ τὰς λόγχας των καὶ ἄλλοι μὲ ξίλια. Εἷς δὲ ρωμαῖος ἀξιωματικὸς φίλος τοῦ Φανουρίου νομιζῶν, ὅτι θὰ ἀπαλλάξῃ αὐτὸν τῶν βασανιστηρίων καὶ μὴ γνωρίζων, ὅτι ὁ ἅγιος δὲν ὑπέφερεν ἀπὸ αὐτά, ἔσυρε τὸ ξίφος του καὶ ὤρμησε νὰ βυθίσῃ αὐτὸ εἰς τὸ στήθος τοῦ ἁγίου. Ἀλλὰ τότε ἐγενε νέον θαῦμα. Τὸ ξίφος μόλις ἤγγισε τὸ τίμιον σῶμα τοῦ ἁγίου ἔλιωσε σὺν κερὶ καὶ ἐχάθη.

Τότε οἱ στρατιῶται θέλοντες νὰ τελειώσουν μὲ τὸν ἅγιον τὸν ἐπέβαλλον εἰς τὸ βασανιστήριον τοῦ μαγγάνου. Ἀλλὰ οἱ Ρωμαῖοι κατελίθησαν βλέποντες, ὅτι μεθ' ἐκείστην περιστροφὴν τοῦ βαρυτάτου μαγγάνου ἀνεκπιτε κάτωθεν αὐτοῦ ὁ ἅγιος σῶος καὶ ἀβλαβῆς χωρὶς οὔτε τὸ σῶμά του, οὔτε ἡ πάνσελτος κεφαλὴ του νὰ παθαίνουν τίποτε. Οἱ στρατιῶται ἀπηλπισμένοι τότε ἀ-

περάσισαν να τον λύσουν και δεν ήξευρον τί να κάμουν. Την στιγμήν εκείνην ήλθε διαταγή από τον τοπάρχην να τον ρίψουν εις την φυλακην την νύκτα, διότι την επομένην επρόκειτο να ριφθῆ εις τὰ ἄγρια θηρία, ὅπως τὸν κατασπαράξουν, ὅπως τότε ἦτο ἡ συνήθεια.

Ζ'. Ἐν τῷ μίσῳ τῶν θηρίων.

Τὴν επομένην ὠδηγήθη ὁ ἅγιος εἰς τὸ Ἱπποδρόμιον, ὅπου ὁ Ῥωμαῖος τοπάρχης διατήρει ἄγρια θηρία. Στρατιῶται περιέκλειον αὐτόν, ἵνα τὸν προφυλάττωσιν ἀπὸ τὰ κτυπήματα τοῦ ὄχλου τῶν εἰδωλολατρῶν. Ἐν τῷ Ἱπποδρομίῳ πλῆθος κόσμου εἶχε συναχθῆ. Ὅταν ὁ ἅγιος ἐρρίφθη εἰς τὸν στίβον τοῦ Ἱπποδρομίου τὸ πλῆθος ἀνεβόησεν ἐξ εὐχαριστήσεως, διότι θὰ ἀπελάμβανε τὸ θέλημα τῆς κατασπαράξεως. Οἱ ἄνθρωποι τὴν ἐλοχὴν ἐκείνην, ἤσαν ἀγριώτατοι καὶ ἠέχαριστοῦντο μὲ τοιαῦτα ὤμα θεάματα. Ὅταν ὁ ἅγιος εὐρέθη μόνος ἐντὸς τοῦ στίβου ἀνέψωσε πρῶτον τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ κατόπιν ἔστρεψεν αὐτοὺς εἰς τοὺς κλωβοὺς τῶν θηρίων. Ἦσαν δὲ τέσσαρες μεγάλοι κλωβοί, ἐντὸς τῶν ὁποίων ὑπῆρχον τέσσαρες μεγάλοι λέοντες καὶ δύο μέγισται τίγρεις. Τὰ θηρία περιπάτων ἀνήσυχτα εἰς τὸν κλωβόν των καὶ ὠρῶντο ἐκ πείνης, διότι ἀπὸ σκοποῦ τὰ εἶχον ἀφήση νηστικά. Ὅσφρανθέντα πλησίον των ἀνθρωπίνην σάρκα ἤρχισαν νὰ ἀνοίγοκλείνουν τοὺς ριόθωνάς των καὶ προσήλωνον βλέμματα πλήρη βουλμίας ἐπὶ τοῦ ἁγίου. Ὁ ἅγιος ἐνόμισε τότε

δὲ ἦλθε τὸ τέλος του καὶ ἀκουσίως τὰ γόνατά του ἐκάρφθησαν καὶ ἰδρῶς κρύος περιέβρεξε τὸ σῶμά του. Οἱ ὀπηρέται τοῦ Ἱπποδρομίου εἶχον ἀνέλθῃ ἐπὶ τῶν κλωβῶν καὶ ἔσυρον τὰς θύρας αὐτῶν. Τὸ πλῆθος ἠλάλαξε φοβερὰ, βλέπων τὰ θηρία νὰ ὀρμῶσιν εἰς τὸν στίβον. Ἀλλὰ κανεὶς ἐκ τῶν τότε ἁμαρτωλῶν δὲν εἶδε τότε ἄγγελον Κυρίου κατελθόντα ἐξ οὐρανῶν καὶ σταθέντα ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς τοῦ ἁγίου.

Ἐν ᾧ δὲ ὅλοι ἀνέμενον νὰ ἴδουν τὰ θηρία ὀρμῶντα καὶ κατασπαράσσοντα τὸν ἅγιον, εἶδον μὲ κατάπληξιν αὐτὰ νὰ προβαίνουν σιγὰ καὶ ἐλθόντα ἐξηπλώθησαν πρὸ αὐτοῦ καὶ ἔκυσαν τὰς κεφαλὰς των πρὸς τὴν γῆν. Ὁ ἅγιος μὲ συντειρωμένην τὴν καρδίαν διὰ τὸ θαῦμα ἠπλώσσε τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν εἰδώλων καὶ ἐθώπευεν αὐτά.

Ταῖς ὁ λαὸς ἤρχισε νὰ κραυγάζῃ καὶ νὰ ὠρῶνται, ὅτι ὁ ἅγιος ἔκαμε μαγανείαν εἰς τὰ θηρία καὶ ἐξήτουν ὅλοι νὰ ριφθῆ ὁ Φανούριος ἔμπρὸς εἰς τὰ εἰδωλα καὶ ἂν δὲν ἦτο πράγματι μαγανιστὴς νὰ κρατήσῃ ἀναμμένον ἄνθρακα.

Τὸ θαῦμα τοῦτο τοῦ Κυρίου ἐτάραξε μέγῶς τὸν τοπάρχην, ὅστις διέταξεν, ὅπως ὀδηγηθῆ ὁ ἅγιος εἰς τὸν ναὸν τῶν εἰδώλων.

Τρεῖς νύκτας διήλθεν ὁ Ἅγιος ἐν σκοτεινῇ καὶ ὑγρᾷ φυλακῇ, ἐνθα καθ' ἑκάστην ἄγγελος Κυρίου ἐπεσκέπτετο αὐτόν. Τὴν τρίτην ἡμέραν ὠδηγήθη εἰς τὸν μέγαν ναὸν τῶν εἰδώλων, διὰ λακτισμάτων καὶ ὕβρεων. Ἐμπρὸς εἰς τὰ εἰδωλα τῶν θεῶν ἔκαμε μέγα πύρρανον μὲ ἀναμμένα κάρβουνα. Τὸ συγκεντρωμένον πλῆθος καὶ οἱ ἄρχοντες μετὰ τοῦ τοπάρχου ἐσιώπησαν

πρὸς στιγμήν. Ὁ Ἅγιος χωρὶς νὰ στρέψῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὰ εἰδῶλα, ἔψωσεν αὐτοὺς πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ προσήχετο. Ὁ ἀρχιερεὺς τῶν εἰδώλων προεχώρησε τότε πρὸς αὐτόν.

— Φανούριε, εἶπε, γνωρίζεις, ὅτι ἐδῶ εἶνε ὁ ναὸς τῶν θεῶν μας;

— Ὅχι ὅμως καὶ τοῦ ἰδικοῦ μου Θεοῦ.

— Φανούριε βλασφημίς· οἱ θεοὶ θά σὲ τιμωρήσουν. Διὰ αὐτὴν ἠγήθη ἡ μεγάλη αὕτη πυρὰ.

— Κύριος ὁ Θεὸς μου, ὅστις μὲ διεφύλαξεν ἀπὸ τῶν μαρτυρίων καὶ τοῦ στόματος τῶν θηρίων θά διαφυλάξῃ καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τὸν ἀνάξιον δοῦλόν του.

Καὶ ὁ ἅγιος ριφθεὶς εἰς τὰ γόνατα προσηχήθη.

— Εἰς μόνος εἶνε κύριος τῆς ζωῆς μου, Κύριος ὁ Θεός μου, οὗτος μόνον τὸ σῶμά μου ἔξουσιάζει, ὅχι ὅμως καὶ τὴν ψυχὴν μου . . .

Καὶ κύβητας ἔλαβε διὰ τῆς χειρὸς τοὺς ἀναμμένους ἀνθράκας καὶ τοὺς ἐκράτει καὶ τοὺς ἐπεδείκνυε πρὸς πάντας, ὡς ψυχροὺς καὶ ἀβλαβεῖς λίθους, κατόπιν δὲ τοὺς ἔρριπτε εἰς τὸ πύραυνον καὶ ἐλάμβανεν ἄλλους. Καὶ ταῦτα χωρὶς οὐδέως νὰ πειραχθῇ ἡ ἀγία αὐτῶν σάρξ.

Ὅλοι δὲ καταλάγησαν καὶ ἐσιώπων ἐπὶ πολὺ καὶ μόνον ὁ ἀρχιερεὺς τῶν εἰδώλων μεγάλως ἔφοργισθεὶς ἀνέκραξε:

— Ρίψατε εἰς τὴν πυρὰν τὸν ἄθλιον καὶ μάγον αὐτόν. Διὰ τῶν μαγανσιῶν του θά καταστρέψῃ τὴν θρησκείαν μας.

Καὶ ὅλοι πλήρης μανίας ἤρξαντο τότε κραυγάζοντες:

— Εἰς τὴν πυρὰν, εἰς τὴν πυρὰν.

Τότε διαταγῇ τοῦ τοπάρχου οἱ στρατιῶται ἔσυρον τὸν Ἅγιον εἰς τὸν στρατώνα.

Τὴν νύκτα τὸν ἀδήγησαν εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ φρουρίου.

Η'. Τὸ τελευταῖον μαρτύριον.

Ὅταν ὁ Ἅγιος εὐρέθη μόνος ἐν τῇ οἰκτρῇ φυλακῇ του ἔπεσεν εἰς τὰ γόνατα καὶ προσήχετο θερμῶς τοῦ Κυρίου, ὅπως λάβῃ τὴν ψυχὴν του. Ἐμεινε δὲ ἐπὶ πολλὴν ὥραν προσευχόμενος καὶ δάκρυα ἔβρεχον τοὺς ὀφθαλμοὺς του.

Αἱ ἀλύσσεις του κατέπεσον καὶ τὸ σῶμά του ἔμεινεν ἐλεύθερον ἠσθάνθη, ὅτι κάποιος ἦτο πλησίον του, ἀλλὰ δὲν τὸν ἔβλεπεν, ὅπως συμβαίνει πολλάκις εἰς τοὺς καλοὺς Χριστιανούς, οἱ ὅποιοι αἰσθάνονται κάποιαν ἀγίαν πνοήν, ἀλλὰ δὲν βλέπουν τὸν ἄγγελον, ποῦ τοὺς στέλλει ὁ Κύριος.

Ἐν ᾧ δὲ εὐρίσκετο ὁ Φανούριος εἰς τὴν ἀγωνίαν ἐκείνην εἶδε γλυκὴ φῶς πλημμυροῦν τὴν φυλακὴν του καὶ τότε διέκρινε τὴν ἰδίαν λευκὴν κόρην, τὴν ὅποιαν εἶχεν ἰδῆ τὴν πρώτην φοράν, μειδιῶσαν καὶ δίδουσαν θάρρος, ὡς νὰ ἔλεγεν, ὅτι ἀπεφάσισε πλέον ὁ Κύριος νὰ λάβῃ τὴν ψυχὴν του. Μὲ τὴν ἐλπίδα αὐτὴν ἀπεκοιμήθη γλυκύτερα ἐπάνω εἰς τὸ χῶμα.

Ἐν ᾧ οὕτω ἐκοιμήτο ὁ Ἅγιος ὁ σατανᾶς λαβὼν τὴν μορφὴν ὡραιότατης γυναικὸς καὶ περιβληθεὶς διε-

γεφυκώτατα μῦρα καὶ φορέσας μόνον σανδάλια βαφρὰ εἰς τοὺς πόδας του, ἐκάλυψε τὸ πάγρυμνον καὶ λαξευτὸν καὶ προκλητικώτατον σῶμα μόνον μὲ μίαν ἐσθῆτα. Ἐν τοιαύτῃ καταστάσει ἐνεφανίσθη εἰς τὴν φυλακὴν τοῦ Φανουρίου, ὁ δὲ Ἅγιος χωρὶς διόλου νὰ ξυπνήσῃ ἀπὸ τὸν ὕπνον του ἤσθιάνετο τὰς ἀπαλωτάτας καὶ γλυκυτάτας θωπείας τῆς γυναικὸς ἐκείνης. Ἄφ' οὗ δὲ τὸν ἐθώπτυσεν καὶ τὸν ἐλίκνισεν ἐκ' ἀρκετὸν ἤνοιξε τὴν ἐσθῆτά της καὶ ἔβλησε σιγὰ σιγὰ καὶ μὲ τὴν καταχθόνιον γλυκύτητα τοῦ Σατανᾶ, περιέβαλεν εἰς τὴν θερμὴν καὶ λιγωτικὴν σάρκα της τὸ καταπεπονημένον σῶμα τοῦ Ἁγίου καὶ τὸ ἐσφιγγεν ἐπάνω της διὰ νὰ τὸ θερμάνῃ.

Τότε ὁ Ἅγιος ἐξύπνησε καὶ ἔμεινεν ἀναυδος! . .

Ἡ πάγκαλος ἐκείνη γυνὴ ἤρχισε τότε νὰ λέγῃ ψευδῶς εἰς τὸν Φανούριον, ὅτι μαθοῦσα καὶ συναισθανθεῖσα τὰ βίαιά του κατελυπήθη καὶ ἤλθε νὰ τοῦ διευκολύνῃ τὴν φυγάδευσιν ἐκ τῆς φυλακῆς καὶ νὰ τοῦ προσφέρῃ πλοῦτη καὶ τιμὰς καὶ εὐτυχίαν.

— Ἐλα, τοῦ ἔλεγε, Φανούριέ μου νὰ φύγουμε μαζὴ ἀπὸ μίαν κρυφίαν θύραν καὶ μακρὰν τῆς Ρόδου νὰ ζήσωμεν εὐτυχεῖς.

Καὶ κατὰ τινα στιγμὴν καθ' ἣν ὁ Φανούριος ἤρχισε νὰ συγκινηθῆται, διότι εἶχεν ἀγαθὴν ψυχὴν ὁ σατανᾶς τοῦ εἶπε:

— Ἐλα γλυκέ μου Φανούριε, σοῦ δίδω τὰ πάντα, δός μου σὺ τὴν ψυχὴν σου!

Τότε ὁ Φανούριος ἐταράχθη πολὺ καὶ ὑψῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς του πρὸς τὸν Θεόν!

— Θεέ μου, σῶσέ με ἀπὸ τοῦ πειρασμοῦ! ! καὶ ἤρχισε κάμνων τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ!

Τότε ἐπηκολούθησε τρομερὰ σκηνὴ· ἡ ὄραία καὶ πάγκαλος ἐκείνη γυνὴ φρικώσα σύσσωμος ἐκυλίσθη εἰς τὸ χῶμα.

Ὁ Φανούριος ἀντελήφθη, ὅτι ἡ γυνὴ αὕτη ἦτο ὁ Σατανᾶς μεταμορφωμένος, ἐτινάχθη λοιπὸν ὁ Ἅγιος ὀρθῶς καὶ ἐποίησε διαρκῶς τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ. Εἰς ἕκαστον δὲ σημεῖον ὁ σατανᾶς ἐκυλίετο καὶ ἐσφάδαζεν εἰς τὸ χῶμα, ὡς νὰ διεπέρα τὰ ἐντόσθιά του φλογερὸς σιδήρος. Τέλος ἀφ' οὗ κατεκυλίσθη καὶ κατεκτυπήθη πανταχοῦ, ἐξηφανίσθη ὡς καπνὸς ἀπὸ μίαν γωνίαν τοῦ σπηλαίου.

Κρύος ἰδρῶς ἔβρεχε τοὺς κροτάφους τοῦ Φανουρίου, ὅστις ριφθεὶς εἰς τὰ γόνατα ἠὲχαρίσται διαρκῶς τὸν Θεόν, διότι τὸν ἀτήλλαξεν ἀπὸ τοῦ πειρασμοῦ. Καὶ ὁ κύριος ἠὲδόκησε νὰ ἀνακουφίσῃ τὴν ψυχὴν τοῦ τιμίου δούλου του, ἀποστέλλων τὸν ἀγγελὸν του, ὅστις τοῦ ἔδωκε θάρρος νέον εἰς τὴν ψυχὴν του διὰ νὰ ὑποστῇ τὸ τελευταῖον μαρτύριον.

Ἄλλ' ἐν ᾧ τὴν νίκια συνέβαινον αὐτὰ καὶ ὁ ἅγιος ἐπάλασε κατὰ τῶν μηχανευμάτων τοῦ σατανᾶ, οἱ στρατιῶται καὶ οἱ κάτουκοι τῆς νήσου μετὰ χαρᾶς ἐεργάζοντο καὶ ἔκοπτον ξύλα καὶ τὰ συνεσώρευον εἰς ἀνοικτὸν μέρος τῆς πόλεως ἔξω τοῦ φρουρίου.

Ἄμα δὲ ἐξημέρωσεν, ἅπαντες ἐπορεύθησαν πρὸς τὴν φυλακὴν τοῦ φρουρίου. Ρωμαῖοι δὲ καὶ ὄχλος μετὰ χλευασμῶν ᾠδήγουν τὸν ἅγιον εἰς τὸν τόπον τοῦ μαρτυρίου. Καὶ ἐκέντων αὐτὸν καὶ ἐκτύπων αὐτὸν διὰ νὰ τὸν ἀποθαρρύνωσιν, ἀλλ' ἐκεῖνος χωρὶς νὰ δώσῃ

οὐδεμίαν προσοχήν εἰς τὴν χυδαιότητα καὶ μανίαν τοῦ ὄχλου εἶχε μεταρσιώσῃ τὴν ψυχὴν του εἰς τὸν Κύριον καὶ οὔτε χλεύην οὔτε πόνον ἠσθάνετο. Ὁ δὲ ὄχλος τῶν εἰδωλολατρῶν τόσον εἶχεν ἰξερειθισθῆ, ὥστε θὰ τὸν ἐφόνευσε, ἂν δὲν συνεκρατείτο ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, κατὰ διαταγὴν τῶν ἀρχιερέων ἐπιθυμούντων νὰ ἀποθάνῃ ὁ ἅγιος ἐπὶ τῆς πυρᾶς.

Μὲ τοιαῦτα μαρτύρια ἔσυρον τὸν ἅγιον ἔξω τῆς πόλεως, ὅπου εὗρισκετο ὁ σωρὸς τῶν ξύλων, ἔβυσαν τὰς ἀλύσσεις του καὶ τὸν προσέδεσαν ἐπὶ πασσάλου ἄνωθεν τοῦ σωροῦ τῶν ξύλων.

Χλευάζοντες δὲ αὐτὸν οἱ στρατιῶται ἔλεγον, ἂν θὰ δυνηθῆ νὰ σβύσῃ τὴν πυρᾶν, ἥτις θὰ ἤναπτεν ὑπὸ τοὺς πόδας του, ἐκείνος δὲ ἀπήντα μὲ πραότητα καὶ γλυκύτητα.

— Τοῦτο δὲν εἶνε ἔργον ἰδικόν μου, ἀλλὰ τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ μου.

Ἄφ' οὗ ἰτελείωσε πᾶσα ἡ προτοίμασία ἤρχισαν νὰ θέτουν πῦρ κάτωθεν τοῦ σωροῦ, ἐν μέσῳ τῶν ἀλλαγμῶν τοῦ ὄχλου ἐπὶ τῆ θέσ τοῦ καπνοῦ. Ἄλλ' ὁ ἅγιος οὐδόλως ἐπρόσεχε, ἐδέετο μόνον τοῦ Κυρίου νὰ δεχθῆ τὴν ψυχὴν του.

Αἰφνιδίως μέσα εἰς τὴν πυκνὴν στήλην τοῦ καπνοῦ ἐπεφάνη ἡ πάγκαλος μορφή οὐρανόθεν ἀγγέλου καὶ δολος ὁ τεράστιος σωρὸς τῶν ξύλων κατεκρημνίσθη, ὁ δὲ ἅγιος ἐκβαλὼν μεγάλην κραυγὴν ἐξηφανίσθη. Στρατιῶται καὶ ὄχλος ἠπόρουν καὶ ἔξισταντο διὰ τὸ θαῦμα τοῦτο. Ἐσβυσαν τὴν πυρᾶν καὶ ἤρχισαν ἰρευνῶντες τὴν τέφραν ἐλπίζοντες νὰ εὗρουν τὰ ἀπηνθρακωμένα

ὄστα τοῦ ἁγίου. Ἄλλ' εἰς μάτην ἠρεύνησαν τίποτε δὲν κατώρθωσαν νὰ εὗρουν.

Ὁ ἅγιος εἶχεν ἀναληφθῆ εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ ἀνεπαύετο παρὰ τῷ Κυρίῳ.

Οἱ ἀρχιερεῖς τῶν εἰδώλων διέδωκαν τότε ὅτι οἱ θεοὶ ἐτιμώρησαν τὸν ἅγιον κατακαύσαντες τὸ πτώμα του μέχρι τριχὸς καὶ μεταβαλόντες αὐτὸ εἰς χοῦν.

Εἰς τὸν τόπον αὐτὸν τοῦ μαρτυρίου, εἶχον πίσση μετὰ αἰῶνας οἱ χριστιανοὶ τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου, ὃν ἀνεῦρεν ἡ εὐσεβὴς Ἑλένη καὶ ὃν ἐπιδιώρθωσεν ὁ ἀρχιερεὺς.

ΤΕΛΟΣ

SISMANOGLIO
MECARDO